

Nr 59

Av fröken **Vinge m. fl.**, om *översyn av bestämmelserna rörande vitsord i uppförande och ordning i examensbetyg m. m.*

Den som i ett slutbetyg fått nedsatt vitsord i uppförande kan få svårigheter under hela sin återstående levnad. Om han över huvud taget lyckas få ett arbete efter att ha företett betyget, riskerar han att mötas med missstro på varje ny arbetsplats. Hur det i ett sådant fall skall tisslas och tasslas exempelvis kring en nyanställd lärare är inte svårt att föreställa sig.

Trots de allvarliga följder, som en nedsättning av uppförandebetyget kan få, är de former under vilka betyget utfärdas ej betryggande ur rätts-säkerhetssynpunkt. Det kan vara tillräckligt att framhålla, att eleven ju inte har något »rättegångsbiträde» och att »åklagaren» ofta tillhör det dömande kollegiet.

Inom stora delar av vårt undervisningsväsen har förhållandena på detta område numera reglerats på ett sätt, som förefaller vara i stort sett tillfredsställande. Sålunda föreskrivs i folkskolestadgan beträffande slutbetyg och avgångsbetyg och i läroverksstadgan beträffande betyg i såväl real- som studentexamen, att vitsord i uppförande och ordning inte skall införas i betyget. Om eleven inte erhållit högsta vitsord i uppförande eller ordning, skall detta emellertid meddelas målsman. Motsvarande bestämmelser finns för vissa andra skolor.

I hjärt motsats till vad som gäller inte bara i här nämnda fall utan också vid bl. a. lärarhögskolan står bestämmelserna för folkskoleseminarierna, där fortfarande vitsord i uppförande och ordning skall intagas i betyg över folkskollärarexamen och småskollärarexamen. Föreskrift härom ingår även i 1958 års stadga för folkskoleseminarierna, men enligt övergångsbestämmelserna skall bl. a. paragraferna om examensvitsorden inte träda i kraft förrän nya undervisningsplaner utfärdats.

Innan nya examensbestämmelser för folkskoleseminarierna träder i kraft bör frågan om uppförande- och ordningsbetygen omprövas. Det kan inte vara riktigt, att sådana betyg utfärdas för vissa lärare men inte för andra. Men i varje fall måste det tillses, att de formulär som godkänns för användning vid platsansökningar blir likformiga i detta avseende för alla sökande, vare sig de utexaminerats från seminarium eller lärarhögskola och även om deras examensbetyg utfärdats enligt någon tidigare utfärdad stadga.

I samband med den här förordade omprövningen bör även förhållandena undersökas vid övriga läroanstalter, där statlig myndighet har inflytande över stadgor eller betygsformulär. Då det gäller avgångs- eller slutbetyg för minderåriga, torde folkskolestadgans här ovan refererade regler böra tillämpas. För vuxna elever kan det starkt ifrågasättas, om uppförande och ordning över huvud taget skall betygsättas.

Med stöd av det anförda hemställas,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en översyn av bestämmelserna rörande vitsord i uppförande och ordning i examens- och andra slutbetyg, avgångsbetyg m. m. enligt i motionen uppdragna riktlinjer.

Stockholm den 20 januari 1960

Margit Vinge

Gunnar Helén

Folke Nihlfors